

Krav og veileder til statistikkrapporteringen

- For kapittel 551 postene 60 og 61.

I dette dokumentet definerer Kommunal- og regionaldepartementet kravene til rapportering av gitte tilsagn over kapittel 551 postene 60 og 61, den såkalte statistikkdelen av rapporteringen.

I den siste delen av dokumentet er det beskrevet en veileder for kategoriregistreringen og for de spesielle målgruppene.

Krav til hvem som skal rapportere og system for rapporteringen

Fylkeskommunene og underliggende forvaltere skal bruke Rapp13.50, som forvaltes av Spine AS i registreringen av gitte tilsagn og rammer. Unntakene er Innovasjon Norge, Forskningsrådet, SIVA og Ungt entreprenørskap, som rapporterer direkte til departementet. Rapporteringsinformasjon blir sendt til KR D via forvalter av systemet (Spine).

Systemet kan i tillegg være til hjelp i fylkeskommunenes oppfølging av tilsagn og statistikkproduksjon. Systemet kan også inngå som et verktøy i et mål- og resultatstyringssystem.

Fylkeskommunene må etablere rutiner for og kvalitetssikring av rapportering fra de som forvalter midler på vegne av fylkeskommunen, for eksempel kommuner, regionråd og landsdelssammenslutninger. Fristene for rapportering er uansett de samme. Hvis fylkeskommunene velger å rapportere på vegne av kommuner og regionråd er prinsipper for dette beskrevet i eget avsnitt under.

Feil i tallmaterialet skal rettes opp så snart som mulig.

For transportstøtte gjelder spesielle regler for rapportering beskrevet under.

Midler fra fylkeskommunene til spesielle program/tiltak under for eksempel Innovasjon Norge, SIVA, Forskningsrådet og Ungt entreprenørskap skal registreres som vanlige tilsagn under fylkeskommunene, dersom de ikke inngår i større rammeoverføringer. Rammeoverføringer er mest aktuelt i forbindelse med fylkeskommunenes overføring av midler til Innovasjon Norge.

Fylkeskommunal rapportering av kommunale og regionale fond

Fylkeskommunene kan rapportere på vegne av kommunene og regionrådene. Vilåret er at det går klart fram av fylkeskommunenes tallrapportering hva som er rapportering fra andre forvaltere. For å sikre identifisering av aktuelle prosjekt, skal dette gjøres på følgende måte:

1. Budsjettområde. Det skal opprettes et eget budsjettområde for fond som blir rapportert av fylkeskommunene på vegne av kommuner eller regionråd. Gjennom avkrysning av et nytt egenskapsfelt på budsjettområdet, vil dette eksplisitt identifisere budsjettområdet som "rapportering på vegne av kommuner eller regionråd".
2. Prosjektregistrering. All informasjon KR D krever skal fylles ut på prosjekter hvor fylket rapporterer på vegne av kommuner og regionråd. I til-

legg skal disse prosjektene knyttes til budsjettområdet angitt under punkt 1 ovenfor.

3. Type midler. I feltet "Type midler" skal det registreres "2 – KNF" eller "4 – Omstillingsfond".
4. I feltet "Forvalter" skal det registreres "5 – Kommuner" eller "4 – Regionråd".

Innhold i tallrapporteringen (statistikkdelen)

Statistikkdelen skal vise:

1. *Forvaltere*. Fordelingen av alle midlene fra kap. 551 post 60 på ulike forvaltningsaktører, også fylkeskommunene selv.
2. *Type midler*. Det skal gå fram om midlene er avsatt til regional utvikling, omstilling, kommunale/regionale fond eller Interreg.
3. *Rammer*. Rammer til underliggende forvaltere. I tallrapporteringa fra fylkeskommunene skal hver enkelt mottaker rammer til kommunale næringsfond, regionale fond eller landsdelssammenslutninger være spesifisert.
4. *Ramme vs prosjekt*. Midler fra fylkeskommunene til spesielle program/tiltak under for eksempel SIVA, Forskningsrådet og Ungt entreprenørskap skal registreres som vanlige tiltak under fylkeskommunene, dersom de ikke inngår i større rammer. Dersom de inngår i større rammer, blir midlene forvaltet av andre enn fylkeskommunene, og det blir derfor de som forvalter disse midlene sitt ansvar å rapportere på bruken av dem.
5. *Kategorier*. Kategoriene skal framgå av rapporteringen. Det er åpnet for flervalg fra og med rapporteringsåret 2010.
6. *Spesielle registreringskategorier (målgrupper)*. Spesielle registreringskategorier (målgrupper) skal framgå av rapporteringen. Disse gruppene er kvinner, unge, innvandrere, miljø, Interreg, næringskode, reiseliv.

Spesielt om rapportering om transportstøtte (gjelder bare i utvalgte fylker)

Fylkeskommunene skal innen 1. juni hvert år rapportere om midler til transportstøtte som grunnlag for departementet sin rapportering videre til ESA. I brev av 30. april 2007 til utvalgte fylker, skal departementet ha rapport på alle midler som blir brukt under ordningen med regional transportstøtte. Dette gjelder midler over kap. 551 postene 60 og 61 og egne fylkeskommunale midler. Dette gjelder ikke transportstøtteordninger som ikke er omfattet av EØS-avtalen, for eksempel innen landbruk og fiskeri.

I Rapp13.50 skal støtten registreres i året etter at transporten har funnet sted.

I Rapp13.50 skal fylkeskommunene rapportere på bedriftsnavn, tilsagnsbeløpet, antall ansatte i bedriften, næringskode (tosiffer NACE) og kommunenummer.

Dersom fylkeskommunene bruker egne midler til transportstøtte og fylkeskommunen selv er operatør for midlene, må det opprettes en egen ramme for "transportstøtte fylkesmidler" i Rapp13.50. Det skal krysses av for "ja" til at rammen er rapporteringspliktig til departementet.

Dersom operatøransvaret blir lagt til Innovasjon Norge, trenger fylkene bare å legge inn transportstøtten som en rammeoverføring til Innovasjon Norge. Tallrapportene skal likevel inngå som en del av grunnlaget for den verbale rap-

porteringen fra fylkeskommunene til departementet i 2010 for året 2009, jfr. vedlegg 4a

I den grad fylkene bruker andre operatører enn Innovasjon Norge eller seg selv, må operatøren fylle ut et excel-skjema, som inneholder relevant informasjon, jamfør vedlegg 4d. Excel-skjemaet skal sendes departementet innen tidsfrister beskrevet i tilskuddsbrevet.

Veileder til kategoriene i Rapp13.50

Målet med veilederen er at den skal styrke kvaliteten på rapporteringen av aktiviteter (tallrapporteringen). Den skal veilede saksbehandlere i fylkeskommuner, kommuner og regionråd eller andre som bruker Rapp13.50 med å plassere tiltak under rett kategori. Veilederen gjelder kategoriene, som er omtalt som sentrale rapporteringsparametre i Rapp13.50.

Veilederen er bygget opp slik at vi først beskriver kategoriene. Deretter beskriver vi kortfattet hva som inngår i kategorien og på hvilket nivå geografien skal registreres. Til sist under hver kategori sier vi litt om når kategorien ikke skal nyttes. Etter kategoribeskrivelsen, beskriver vi når de ulike spesielle registreringskategoriene (målgrupper, miljø, reiseliv og Interreg) skal benyttes.

Kategoribeskrivelse

01.01 – Næringshager

Institusjoner som tilbyr samlokalisering av bedrifter med spesialisert kompetanse i næringssvake områder. Næringshager skal registreres dersom tiltaket bidrar til fysisk utbygging av næringshagen, eller planlegging/forprosjektering av fysisk utbygging, eller det er et utviklingstiltak i næringshagen. Dette er i mindre grad aktuelt for fylkeskommuner enn for staten gjennom SIVA, og enda mindre aktuelt for kommuner og regionråd. Fordi vi her mener fysisk infrastruktur, er det også et krav at geografien registreres på én kommune eller en begrenset gruppe av kommuner.

Når skal denne kategorien ikke benyttes? Dersom tilskuddet har entreprenørskap som spesifikt formål, så skal tiltaket plasseres i en av kategoriene som har å gjøre med entreprenørskap (kategorier 03.01 – 03.04). Dersom tilskuddet bidrar til å støtte etablerte bedrifter i form av næringsrettede kompetansehevingstiltak, skal tiltaket plasseres i en av kategoriene som har å gjøre med støtte til etablerte bedrifter (02.03).

01.02 – Inkubatorer (og distribuerte inkubatorer)

Med inkubatorer menes et utviklingsmiljø for nye bedrifter i egne lokale med tilgang på kompetanse, veiledning og nettverk. Med distribuerte inkubatorer menes nettverk og system for å overføre inkubatorkompetanse til mer næringssvake områder. Inkubatorer og distribuerte inkubatorer skal registreres dersom tiltaket bidrar til fysisk utbygging av inkubatoren, eller planlegging/forprosjektering av fysisk utbygging, eller det er et utviklingstiltak i inkubatoren. Dette er i mindre grad aktuelt for fylkeskommuner enn for staten gjennom SIVA, og enda mindre aktuelt for kommuner og regionråd. Fordi vi her mener fysisk infrastruktur, er det også et krav at geografien registreres på én kommune eller en begrenset gruppe av kommuner.

Når skal denne kategorien ikke benyttes? Dersom tilskuddet bidrar til å støtte etablerte bedrifter i form av næringsrettede kompetansehevingstiltak, skal tiltaket plasseres i en av kategoriene som har å gjøre med støtte til etablerte bedrifter (02.03).

01.03 – Industriinkubatorer

En industriinkubator er en inkubator knyttet opp mot en stor industribedrift, ofte multinasjonale industriselskaper, eller samling av industribedrifter, også

kalt morbedrift som ønsker knoppskyting eller utvikling av nye bedrifter rundt seg. Industriinkubatorer skal registreres dersom tiltaket bidrar til fysisk utbygging av inkubatoren, eller planlegging/forprosjektering av fysisk utbygging, eller det er et utviklingstiltak i industriinkubatoren. Fordi inkubatoren er stedbunden, er det også et krav at geografien registreres på én kommune eller en begrenset gruppe av kommuner. Industriinkubatorer skal registreres dersom tiltaket bidrar til fysisk utbygging av inkubatoren, eller planlegging/forprosjektering av fysisk utbygging. Dette er i mindre grad aktuelt for fylkeskommuner enn for staten gjennom SIVA, og enda mindre aktuelt for kommuner og regionråd.

Når skal denne kategorien ikke benyttes? Dersom tilskuddet bidrar til å støtte etablerte bedrifter i form av næringsrettede kompetansehevingstiltak, skal tiltaket plasseres i en av kategoriene som har å gjøre med støtte til etablerte bedrifter (02.03).

01.04 – Forsknings-/kunnskapsparker

Institusjoner som tilbyr lokaler og legger til fysisk tilrette for etablering og vekst i særlig kunnskapsintensive bedrifter. De skal ha formelle og reelle koblinger med et universitet, en høyskole eller en forskningsinstitusjon og legge til rette for kunnskapsoverføring mellom kunnskapsmiljøene og bedriftene i parken. Fordi forsknings- og kunnskapsparker er stedbundne, er det også et krav at geografien registreres på én kommune eller en begrenset gruppe av kommuner. Forsknings- eller kunnskapsparker skal registreres dersom tiltaket bidrar til fysisk utbygging av parken, eller planlegging/forprosjektering av fysisk utbygging, eller det er et utviklingstiltak i forsknings- eller kunnskapsparken. Dette er i mindre grad aktuelt for fylkeskommuner enn for staten gjennom SIVA, og enda mindre aktuelt for kommuner og regionråd.

Når skal denne kategorien ikke benyttes? Dersom tilskuddet skal bidra til etableringer/entreprenørskap, så skal tiltaket plasseres i en av kategoriene som har å gjøre med entreprenørskap (kategorier 03.01 – 03.04). Dersom tilskuddet bidrar til å støtte etablerte bedrifter i form av næringsrettede kompetansehevingstiltak, skal tiltaket plasseres i en av kategoriene som har å gjøre med støtte til etablerte bedrifter (02.03).

01.05 – Nettverk, bransje- og klyngeutvikling.

Nettverk er en måte å jobbe på hvor ulike aktører drøfter problemstillinger knyttet til næringsutvikling som har felles interesse blant deltakerne i nettverket. Nettverkstiltak kan bidra til at aktørene styrer interesser og ressurser rundt bestemte formål de er tjent med. Nettverkstiltak kan ta ulike former. Det kan være støtte til seminarer, konferanser, forumsmøter, bransjerette/næringsrettede utredninger for ulike typer sakskomplekser som er viktige for næringslivet. Geografien i nettverksprosjekter er mindre stedbunden, og det tillatt å registrere hele fylket.

Når skal denne kategorien ikke benyttes? Når tiltaket er kompetansehevings-tiltak for bedrifter skal man bruke kategori 02.01. Når tiltaket er kompetansehevingstiltak for individer og samfunn ellers skal man bruke kategori 04.01.

02.01 – Støtte til etablerte bedrifter, eldre enn 5 år

Dette omfatter alle former for direkte støtte til etablerte bedrifter eldre enn 5 år. Støtte kan for eksempel gå til investeringer, rådgivning, konsulentbistand,

markedsundersøkelser, FoU-/innovasjonsprosjekter i bedrifter, kompetansehevingstiltak for ansatte. Fordi direkte bedriftsstøtte er stedbunden, er det også et krav at geografien registreres på én kommune eller en begrenset gruppe av kommuner (ved fellestiltak som faller inn under statsstøttereguleringen). Kategorien skal primært nyttes av Innovasjon Norge, kommunale og regionale fond.

Når skal denne kategorien ikke benyttes? Når tilskuddet ikke er direkte støtte til etablerte bedrifter. For nærmere definisjon av støtte, se FADs veileder: <http://www.regjeringen.no/upload/FAD/Vedlegg/Konkurransopolitikk/stotteveiledere.pdf>). Når det er kjøp av tjenester. Dersom forvalteren kjøper en tjeneste, er ikke dette støtte, men kjøp av tjenester. Eksempler på kjøp av tjenester er utredninger som belyser ulike sakskomplekser, for eksempel bransjevise utredninger (01.05). Kategorien skal heller ikke nyttes når kompetansehevingstiltak er rettet mot individer (04.01).

02.02 Transportstøtte

Transportstøtte kan kun ytes i forbindelse med den notifiserte transportstøtteordningen. Enkelte fylkeskommuner har anledning til å tildele transportstøtte innenfor virkeområdet for ordningen. Merk at det gjelder spesielle krav til rapportering av transportstøtte, jfr. over og vedlegg 4a.

Når skal denne kategorien ikke benyttes? Når tiltaket ikke faller inn under den notifiserte transportstøtteordningen.

02.03 Næringsrettede kompetansehevingstiltak

Under denne kategorien registreres næringsrettede tiltak for kompetanseheving. Tiltak kan være utvikling av ulike typer kurstilbud rettet mot bedrifter. Geografien i næringsrettede kompetansehevingstiltak er mindre stedbundne fordi blant annet tilbud om kurs kan rette seg til bedrifter over større områder. Det er derfor tillatt å registrere hele fylket.

Når skal denne kategorien ikke benyttes? Når tiltaket er rettet mot individer og samfunnsliv generelt. Da skal kategori 04.01 benyttes. For kommuner og regionråd som kan tildele direkte bedriftsstøtte, skal kategori 02.01 eller 03.01 nyttes når tiltaket er rettet mot bedrifter. Fylkeskommunen kan ikke nytte kategorien når tiltaket faller inn under EØS-avtalens statsstøttebegrep.

03.01 Etableringsstøtte og støtte til bedrifter yngre enn 5 år

Denne kategorien er aktuell for direkte støtte til bedrifter som er yngre enn 5 år. Støtte kan for eksempel gå til investeringer, rådgivning, konsulentbistand, markedsundersøkelser, FoU-/innovasjonsprosjekter i bedrifter, kompetansehevingstiltak for ansatte. Fordi støtten er stedbunden (til bedriftene), er det også et krav at støtten registreres på den eller de(n) kommunen(e) der bedriften(e) registrert. Kategorien skal primært nyttes av Innovasjon Norge, kommunale og regionale fond.

Når skal denne kategorien ikke benyttes? Når bedriften er over 5 år. Da skal kategori 02.01 nyttes. Når tiltaket er tilretteleggende (kategorier 03.02, 03.03 og 03.04). For nærmere definisjon av støtte, se FADs veileder: <http://www.regjeringen.no/upload/FAD/Vedlegg/Konkurransopolitikk/stotteveiledere.pdf>). Kategorien skal heller ikke nyttes når kompetansehevingstiltak er rettet mot individer (04.01).

03.02 – Entreprenørskap i høyere utdanning og forskning

Her registreres all aktiviteter for entreprenørskap i høyere utdanning og innenfor FoU-miljøer. Denne kategorien er aktuell for tiltak for å kommersialisere idéer som ikke er direkte bedriftsstøtte. Kommersialiseringstiltak er mindre stedbundne fordi tiltak kan rette seg mot større områder. Det er derfor tillatt å registrere hele fylket.

Når skal denne kategorien ikke benyttes? Når tiltaket ikke er tilretteleggende, men direkte bedriftsstøtte (03.01, kun aktuelt for kommuner og regionråd). Når tiltaket er rettet mot skoleverket til og med nivå med videregående skole (03.03).

03.03 – Entreprenørskap i grunn- og videregående skole

Denne kategorien er aktuell for tiltak for entreprenørskap i grunnskole og videregående skole, inkludert skole- og næringslivssamarbeid. Partnerskapsavtaler og etablering av elev- ungdomsbedrifter registreres her. Tiltakene er mindre stedbundne fordi tiltak kan rette seg mot større områder. Det er derfor tillatt å registrere hele fylket.

Når skal denne kategorien ikke benyttes? Kategorien skal ikke nyttes når det er direkte bedriftsstøtte (03.01, kun aktuelt for kommuner og regionråd). Når tiltaket retter seg mot høyere utdanning og forskning (03.02).

03.04 - Andre tiltak for økt entreprenørskap

Dette kan være etablererskoler, etablererkontorer og nyskappingspriser. Det kan også være andre tilretteleggende tiltak.

Når skal denne kategorien ikke benyttes? Når tiltaket passer inn i øvrige kategorier om entreprenørskap (03.01 – 03.03).

04.01 – Utvikling av utdanningstilbud for befolkning og samfunnsliv

Dette omfatter tiltak som bidrar til å fremme desentralisert utdanning og utvikling av nye utdanninger rettet inn mot befolkningen og samfunnslivet generelt. Tiltak som registreres her kan være bidrag til utvikling av undervisningsoppløgg og opplæringsplaner og tiltak for utvikling av nettbaserte undervisningstilbud. Tiltak kan være rettet mot videregående utdanning, fagopplæring og

høgere utdanning. Tiltak kan registreres på hele fylket i den grad tiltaket retter seg mot befolkningen i hele fylket. Dersom tiltaket retter seg mot deler av fylket, bør kommuner spesifiseres, som for eksempel desentraliserte tilbud.

Når skal denne kategorien ikke benyttes? Bedriftsrettede kompetansehevingstiltak skal registres under kategori 02.03 eller, dersom det er direkte bedriftsstøtte, 02.01 for kommuner og regionråd. Utdanningstilbud om entreprenørskap skal registreres under kategori 03.03.

05.01 – Bredbånds- mobil- og IKT-tiltak

Her skal bredbåndsprosjekter, mobildekningsprosjekter og prosjekter knyttet til økt bruk av IKT i offentlig og privat virksomhet registreres. Bredbåndsprosjekter kan registreres på hele fylket i den grad tiltaket retter seg mot befolkningen i hele fylket, men som fysiske utbyggingstiltak bør det avgrenses til aktuelle kommuner. Dersom støtten går til dekning av mobiltelefoni, bør det registreres på kun den kommunen/området som får dekning.

Når skal denne kategorien ikke benyttes? Når det ikke er et Bredbånds-, internett eller IKT-prosjekt.

05.02 – Infrastrukturtiltak for persontransport

Tiltak knyttet til utvikling av vegtransport, flytransport, jernbanetransport eller båttransport. Her skal det registreres prosjekter som øker tilbudet på strekninger, investeringer i fysisk transportinfrastruktur eller utredninger/forprosjekter/konferanser om transportinfrastruktur. Havner for persontransport skal registreres her. Fordi støtten i varierende grad er stedbunden, må geografien vurderes i hvert enkelt tilfelle.

Når skal denne kategorien ikke benyttes? Når vegen er en del av kommunale næringsarealer. Når kai/havn primært ikke er ment for persontransport (05.04). Gjestehavner/småbåthavner registreres under kategori 07.01 – stedsutvikling.

05.03 – Vannforsyning

Prosjekter til vannforsyning skal registreres her. Fordi støtten er stedbunden, er det også et krav at støtten registreres på én kommune.

Når skal denne kategorien ikke benyttes? Når det ikke er et vannforsyningstiltak.

05.04 – Fysisk kommunal næringsrettet infrastruktur

Her skal det registreres prosjekter som kommunale næringsarealer og industrikaier/kaier eller havner/havnearlegg/sjeté/moloer til næringsformål med tilhørende kommunale veganlegg.

Når skal denne kategorien ikke benyttes? Stedsutvikling skal registreres under kategori 07.01. Når veien ikke er en del av det kommunale næringsarealet. Når kai/havn primært er ment å betjene persontransport. Gjestehavner/småbåthavner registreres under kategori 07.01 – stedsutvikling.

06.01 – Utvikling av daglige tjenester til lokalbefolkningen

Dette omfatter tiltak som legger til rette for utvikling av daglige tjenester (både offentlige og private) på mindre steder, som støtte til utvikling av dagligvarebutikker og utviklingsprosjekter for offentlig tjenesteproduksjon (velferdstjenester). Tiltak rettes i hovedsak mot lokalbefolkningen, og prosjekter skal derfor normalt registreres på enkeltkommuner. Dersom tilbudet retter seg mot større områder, kan tiltaket registreres på de aktuelle kommunene.

Når skal denne kategorien ikke benyttes? Tidsavgrensa "opplevelsestilbud" av typen festivaler og lignende bør plasseres under kategori 07.02.

07.01 – Stedsutviklingstiltak

Dette omfatter for eksempel generelle sentrumsoppgraderinger, miljøgatetiltak, opprustningstiltak og andre fysiske stedsutviklingstiltak. Her registreres også ulike former for mobiliseringstiltak for stedsutvikling, trivselstiltak, etablering av møtesteder. Tiltakene er i hovedsak fysiske investeringer, eller utredninger/forprosjekter hvor fysiske investeringer vurderes, men også stedsutviklingstiltak i bredere forstand som utvikling av møteplasser for innbyggerne. Tiltakene under denne kategorien skal i hovedsak registreres på én kommune.

Når skal denne kategorien ikke benyttes? Når tiltaket primært har som mål å profilere eller markedsføre området. Da skal kategori 07.02 benyttes.

07.02 – Profilering og markedsføring av et område

Under denne kategorien registreres prosjekter som vil gjøre stedet mer attraktivt for befolkning, næringsliv og turister. Det omfatter tiltak for områdeprofilering og markedsføring av et område, utvikling av opplevelsestilbud som treffer både innbyggere og turister samt tiltak før økt livskvalitet. Eksempler er festivaler, markedsføring overfor turister og bedrifter, "heimatprosjekt" og "Flytt hit"- kampanjer. Tilrettelegging for friluftaktiviteter, turistkontorer og lignende tiltak registreres også her. Her kan også kulturbaserte stedsutviklingstiltak registreres. I hovedsak skal tiltak registreres på én kommune. Det gjelder festivaler og andre reisemålstiltak spesielt. Felles reiselivstiltak for regioner, fylket og landsdeler kan ha en utvidet geografi.

Når skal denne kategorien ikke benyttes? Når tiltaket ikke brukes til profilering og markedsføring av området.

08.01 – Andre tiltak

Med andre tiltak menes tiltak som ikke kan plasseres i en av de 7 hovedkategoriene over. Vi ber om at innholdet i disse tiltakene spesifiseres slik at sys-

temet kan videreutvikles for å ta høyde for aktivitetstyper som eventuelt ikke er fanget opp innenfor dette systemet. Tiltakene innenfor denne bør vurderes i hvert enkelt tilfelle. Det har blitt etablert en praksis der en liten del av 61-posten benyttes til administrasjon. Vi ber om at midler til administrasjon registreres på denne kategorien.

Når skal denne kategorien ikke benyttes? Når tiltaket kan plasseres i en av de andre kategoriene.

Spesielle registreringskategorier

Kvinner

Tiltak som når kvinner spesielt eller som har som formål å treffe kvinner spesielt. Aktuelle prosjekter kan være direkte bedriftsstøtte, næringsrettede kompetansehevingstiltak, "flytt hit"-kampanjer rettet mot kvinner.

Dersom kommuner og regionråd gir direkte bedriftsstøtte, skal det registreres kvinner dersom ett av kriteriene er oppfylt:

- Det er en kvinne som starter egen virksomhet.
- Tiltaket er spesielt rettet mot å heve kompetansen til kvinner som er ansatt i foretaket.
- Kvinner utgjør mer enn 30 % av styret eller ledelsen i bedriften.
- Tiltaket bidrar til flere kvinnelige eiere, styremedlemmer, ledere eller er spesielt rettet mot å øke antall sysselsatte kvinner.

Når skal denne kategorien ikke benyttes? Tiltak som når menn i vel så stor grad som kvinner skal ikke registreres. Et eksempel er stedsutviklingstiltak hvor tiltakene når hele befolkningen. Fysiske investeringer av ulike slag vil normalt sett heller ikke være relevant i denne sammenheng.

Unge

Tiltak som når unge spesielt eller som har som formål å treffe unge spesielt. Unge er under 35 år.

Dersom kommuner og regionråd gir direkte bedriftsstøtte, skal det registreres unge dersom ett av kriteriene er oppfylt:

- Vedkommende som starter egen virksomhet er under 35 år.
- Tiltaket er spesielt rettet mot å heve kompetansen til personer under 35 år som er ansatt i foretaket.
- Unge utgjør mer enn 30 % av styret eller ledelsen i bedriften.
- Tiltaket bidrar til flere unge eiere, styremedlemmer, ledere eller er spesielt rettet mot å øke antall sysselsatte unge.

Når skal denne kategorien ikke benyttes? Tiltak som når alle aldersgrupper i vel så stor grad som unge skal ikke registreres. Et eksempel på slike tiltak er stedsutviklingstiltak hvor tiltakene når hele befolkningen. Dersom ulike typer festivaler når hele befolkningen, skal unge ikke registreres som målgruppe.

Innvandrere

Tiltak som når innvandrere spesielt eller som har som formål å treffe innvandrere spesielt. Aktuelle prosjekter kan være direkte bedriftsstøtte, næringsrettede kompetansehevingstiltak, "flytt hit"-kampanjer rettet mot innvandrere.

Dersom kommuner og regionråd gir direkte bedriftsstøtte, skal det registreres innvandrere dersom ett av kriteriene er oppfylt:

- Det er en innvandrere som starter egen virksomhet.
- Tiltaket er spesielt rettet mot å heve kompetansen til innvandrere som er ansatt i foretaket.
- Innvandrere utgjør mer enn 30 % av styret eller ledelsen i bedriften.
- Tiltaket bidrar til flere innvandreiere, styremedlemmer, ledere eller er spesielt rettet mot å øke antall sysselsatte innvandrere.

Når skal denne kategorien ikke benyttes? Tiltak som når den øvrige befolkningen i vel så stor grad som innvandrere skal ikke registreres. Et eksempel er stedsutviklingstiltak hvor tiltakene når hele befolkningen. Fysiske investeringer av ulike slag vil normalt sett heller ikke være relevant i denne sammenheng.

Interreg: Prosjekt som er del av Interregprogram A, B, C, ENPT eller UR-BACT II.

Miljø: Tiltak som er miljøbegrunnet, der hovedformålet med prosjektet er å bidra til naturmiljøforbedringer, miljøforbedrende kommersialiseringer, forbedret miljøkvalitet i produkter, produksjonsprosesser osv, alternative energikilder og prosjekter som skal bidra til bedre ressursforvaltning.

Reiseliv: Dersom tiltaket er rettet mot reiselivet eller reiselivsbransjen eller har som formål å støtte reiselivet, så skal det krysses av for reiseliv.

Næring (NACE): Denne skal registreres dersom det er et transportstøttetiltak eller dersom tiltaket er rettet mot en bestemt bransje. NACE-kodene skal registreres på tosifternivå.